

genade in Gods belofte inlijgt; inlijgt ook voor mij.

Ook met het Gebove treedt dus de religie nog niet in werking. Vrucht van het Gebove is de rechtvaardigmaking. Alzo een anders staan voor God. Een voor eeuwig toegedekt zijn van het schuldige verleden en van den zondigen oorsprong. Een verzoend voor God verschijnen, ook waar de inwonende zonde nog woelt en kweelt. Een liden in de eeuwige toekomst met vaste hope, in heiligen vrede, kinderlijk in het toeverzicht op zijn God.

Zoo st at ge daar dan. Maar voor de religie komt het er nu op aan, niet dat ge roerloos zoo staan blijft, maar dat ge, nu alzo voor u God staande, de gemeenschap met dien God tot een werkelijkheid maakt. Dat er een leven, een saamleven met dien God in uw hart geboren worde. En dat hetgeen alzo lijdelijk door u aanvaard werd en beleiden, nu ook actief in u verinnerlijkt worde en als geestelijke realiteit door u worde gemaakt. Het is niet genoeg, dat ge als een der raderen aan het groote geestelijke raderwerk voor Gods glorie zijt ingevoegd, maar het is eisch, dat ook het rad uwe levens in de machtige, goddelijke beweging van het Koninkrijk des Heeren worde opgenomen. Het moet niet buiten u blijven liggen, als schoon voor u aanschouwing, maar ook tintelen en trillen in uwe eigen hart. De adem des Heeren moet levenwekkend door u eigen ziel trekken. Wat het is, dat de Heilige Geest in het hart van Gods kinderen inwoont, moet ten leste met klare, heldere bewustheid door uzelven worden verstaan. En uit dien hoofde nu komt bij het Gebod en het Gebove als derde stuk der religie het Gebod bij. In hooger zin kan toch alleen hij bidden, die geloof, en zóó geloof, dat zijn geloof wortelt in den eerbied voor het Gebod. Wat anderen doen als ze bidden, heeft wel in sekeren zin den vorm van het gebod, maar het mist toch het volle wezen er van. Het is hun een werk der gewoonte, het is hun een zoeken van hulpe in den nood, maar niet het teedere, innige uitgaan van de ziel naar de gemeenschap met den verzoenden Beschikker over hun lot en aanzijn. Maar ligt het diep ontzag voor het Gebod op den bodem van uw hart, en wortelt in dat diep ontzag een uit God gewerkte Gebove, waardoor ge u verzoend, gerechtvaardigd en Gods kind weet, dan ja, is het Gebod, en we voegen er bij, het Gebod alleen, de eigenlijke daad der religie, waarvan alle goede werken slechts uitvoerselen en afschijnselen zijn. In het Gebod is het kind van God niet meer lijdelijk, maar komt het tot levensuiting. Al wat voorafging, doelde op oefening van gemeenschap met het Eeuwige Wezen, en nu, zie, in het waarachtige gebod, dat bidden heeten mag, komt op wonderlijke wijze de heilige gemeenschap tot stand. Zoodra het tot waarachtig gebod gekomen is, er niet maar voorbereiding voor religie, maar straalt die religie feitelijk haar glans uit, en doet ze haar werking, omdat ze ontwaakt is tot zelfbesef. Eigenlijk is ze dan reeds buiten de wereld en boven deze wereld verheven. Het echte bidden is een verkeer in de hemelen. Een opgeheven zijn der ziel tot den God der goden. Hooger kan de religie dus niet. In het gebod schittert de religie op de toppen der bergen van Gods heiligheid. En daarom gaat het dan uit het gebod weer naar omhoog, weer het leven in. Altoos op en neer. Uit de diepte in de smeking, en van de hoogte der gebeden weer naar de vlakke ontzager dagelijkse worsteling, om uit die vlakke weer tot de hoogte der gebeden op te klimmen. Maar hetzij het gebod achter ons ligt, en we uit de kracht der gebeden leven; hetzij we uit onze machteloosheid ons uitstrekken naar de kracht, die alleen het gebod ons hergeven kan, altoos is en blijft het Gebod het middelpunt waarin alle kracht der religie zich saamtrekt, en vanwaar ze weer uitstraalt in en door ons leven.

KUYPER.

„Opdat de mensch Gods volmaakt zij.“

Opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.
2 Tim. 3: 17.

Van verre gissen de kinderen Gods, in hun groote meerderheid, niet, welke bange dagen voor de kerk van Christus komende zijn.

Van den algemeenen afval, die steeds verder om zich grijpt, maken ze zich in hun nativiteit geen flauw begrip.

Ze zien het niet en merken het niet, hoe de worm van het ongeloof, niet enkel ten onzent maar evenzeer ver over onze grenzen, al voortgaat aan de vastheid der belijdenis te knagen, en hoever deze vernieling reeds voortschreed.

Lange jaren waande men, dat dit kwaad alleen in Duitsland school, en dat de weeropgewaakte kerken in Zwitserland en Frankrijk, en met name de Schotsche en Amerikaansche kerken nog zegverend den invloed der Christelijke religie deden wassen.

Toch bedriegt deze schijn.

In Frankrijk grijpt de afval steeds verder om zich. Zelfs in de vrije kerken van Zwitserland verkreeg het modernisme reeds vrij spel. De eens zoo bloeiende Schotsche kerken kwijnen en gliden langzaam maar zeker langs het hellend vlak af. En in Amerika biedt men ja, nog verstand, maar zijn toch de dagen van een bezaaid, opgewekt en onwifbaar geloof reeds lang voorbij.

Schijnbaar hield men allerwegen nog stand, zoolang de aanval alleen tegen de Belijdenis en den kerkvorm ging; en de uitweg nog openbleef, om zich dan ten minste aan de Schrift vast te klemmen.

Thans echter is het ontleedens niets sparend in die Schrift zelve gezet. Zij zelve moet als geestelijke autoriteit uit het bewustzijn der menschen losgemaakt. Niet die Schrift moet meer ons, maar wij, menschen, moeten die Schrift beoordeelen.

En, helaas, gelijk de Ethischen ten onzent, laten tal van Christenen, ook in Schotland en Amerika, zich door dit liederde van den vogelaar in slaap wippen.

Zoo wordt alles op losse schroeven gezet; en vooral het opkomend geslacht, dat liever geen band heeft, dan wel, schikt zich wonderzoet in de doodelijke voorstelling.

Gaat dit nu zoo door, dan moet uiteraard de invloed van het allerheiligst geloof almeer beperkt worden; neemt de macht die tegenover ons verrijst, al breeder afmetingen aan; en moet de schok, die de Christelijke kerk te wachten staat, al forscher en geweldiger worden.

Kan nu gezegd, dat de „mensch Gods“ onder ons, om met Paulus te spreken, „volmaakt“ zijn, en als „volmaaktelijk toegerust tot alle goed werk“, er op zijn voorbereid om dien geweldigen schok af te wachten?

„Mensch Gods“ noemt de apostel hierbij de Christenen, gelijk hij ze elders „Gods heiligen“ of „Gods kinderen“ noemt, omdat het feitelijk bij deze reusachtige worsteling die komende is, gaan zal tusschen „mensch“ die voor de zake der wereld, en tusschen „mensch“ die voor de zake Gods kiezen.

„Mensch Gods“, omdat ze door hun Doop den Drieënnigen God zijn toegewijd en door Hem met zijn merkteken bezegeld.

En ook „mensch Gods“, omdat ze, in zijn heerschen ingelijfd, in zijn tente verkeerend, onder zijn banier zich vergaderen, en met de wapenen, die hij hun verstrekt, naar zijn wil en ordinarie strijden moeten.

En van deze „mensch Gods“, waartoe een iegelijk te rekenen is, die den Naam des Heeren aanroep, wil nu de apostel dat ze „volmaakt“ zullen zijn.

Beduidt dit, dat hij allen Christenmensch den eisch stelt, om hier op aarde reeds alle zonden te hebben afgewend, teneinde volkomenlijk aan den hoogsten eisch van de Wet des Heeren te beantwoorden?

Stellig niet.

Of klaagt hij zelf niet: „Ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen van dit lichaam des doods“, en gaat niet juist Paulus ons voor in de belijdenis, dat we „in dit leven, ook al zijn we de allerheiligsten, toch altoos slechts een klein beginsel dezer gehoorzaamheid hebben, en eerst hierna maals tot deze voorgestelde volkomenheid geraken zullen“?

Neen, de apostel wil heel iets anders.

Omdat iemand „volleerd“ is, kunt ge volstrekt nog niet zeggen, dat hij zijn levenlang niets meer leert. Omdat iemand volwassen en mondig is, kunt ge in het minst niet zeggen, dat hij levenslang blijft, die hij was. En omdat ge iemands opvoeding voor voltooid verklaart, verklaart ge daarmee nog volstrekt niet, dat het leven zelf hem niet een uiterst gewichtige school zal zijn, om hem te vormen en te volenden.

En zoo nu ook staat het onder ons Christenen.

Ook wij kunnen in tweeërlei zin „volmaakt“ zijn. Volmaakt in dien hemelischen zin, waarin het eens zal zijn: zonder vlek of rimpel, en in alle deelen en trappen volkomen. En in dien zin „volmaakt“ is er op aarde buiten den Middelaar nooit één geweest, en zal er buiten hem nooit enig menschenkind komen.

Maar ook kunnen we volmaakt zijn in de tegenstelling met den aanvankelijken toestand van ongevoelendheid en ongeschiktheid. We zijn dan nog kinders die slechts de melk genieten kunnen, en nog onbekwaam zijn om de vaste spijs te genieten. We zijn dan wel op Christelijk erf overgeset, maar op dat erf nog niet volwassen. Nog niet mans om ons te verdedigen. Nog onbekwaam om aan den strijd deel te nemen. Pas beginnende, en daarom nog niet gekomen tot die goede, normale ontwikkeling, die een kind van God reeds nu op aarde hebben kan en moet.

Onze kanteekenaars zeggen er van, dat „volmaakt“ hier beduidt: „goed onderleed en gevoeld zijn in al de plichten en deelen van ons ambt.“

Het is het verschil tusschen een rekrut en een ervaren krijgsman.

De rekrut is ook wel soldaat, maar nog ongewend, ongevoelend, ongeleerd, ongeschikt en onvoorbereid, om het ambt van een goed krijgsknecht in de hitte van den strijd uit te voeren.

Hij draagt wel het uniform en de cocarde en het wapen, maar is in zijn persoon nog niet gehard, lichamelijk nog niet gevoelend, en het wapen ligt hem nog links in de hand.

De echte krijgsknecht daarentegen is die leerjaren te boven. Hij heeft die oefeningen doorgemaakt. Hij kent de handgrepen. En daardoor is datzelfde wapen, dat ge den rekrut zóó uit de hand slaat, in zijn hand een machtig instrument.

En zoo nu ook moet ge onder het Christen-volk onderscheid maken tusschen mannen en vrouwen eenzijdig, die ja meelopen, die zich bij de heerschare van den Christus aansluiten, en zijn banier volgen, maar in den krijg nog niets waard zijn; en die anderen, die terdege gevoelend en tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust, een kracht in de groote worsteling vertegenwoordigen, zoodat men op hen aankan, en weet, dat ze Satan afbreuk doen.

De vraag is nu maar, of ge van de Christenen in onze dagen zeggen kunt, dat ze in hun groote massa tot deze onmisbare „volmaakt“ zijn voortschreden; of wel dat ze nog als rekruten achter het leger aankomen, maar zonder zelve tot het oefenen van wezenlijk heilige kracht in staat te zijn.

En hierin nu juist schuilt het groote gevaar, dat ons voor de toekomst dreigt.

Het getal van de „mensch Gods“, of wilt ge van de belijders van den Christus, is zoo klein niet.

Aan talent en gaven, en ook aan geldelijke middelen ontbreekt het in hun midden niet.

Schijnbaar zelfs gaat de zake der Christenheid in ons midden met reusachtigen vooruit.

Maar wat bezorgdheid wekt, en oorzaak van bange vrees voor de toekomst oplevert, is juist, dat ze zoo weinig van de „melk der kinders“ tot „de vaste spijs der volmaakt“ voortschrijden.

Men stelt zich met zoo weinig tevreden. Men meent zoo spoedig er reeds te zijn. Zich-zelf en anderen maakt men het zoo gemakkelij.

De Schrift is het, die de rekruten van Christus „wijs kan maken tot zaligheid, tot leerling, tot wederlegging, tot verzekering, en tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is“, en toch hoe weinigen zijn er onder ons, die met het doel om zich alzo te volmaken, te oefenen en te sterken, in dit heilrijke arsenaal van 's Heeren Woord zich bewegen.

Wat is de kennis niet gering? Wat gaat zo ondiep? Wat blijft ze meest oppervlakkig?

Wat merkt en voelt men van den samenhang tusschen de mysterien Gods, en de diepte der vragen die onzen tijd in beroering brengen?

Raakt dan zoodoende het volk niet ontbloot, en zal een aldus van kennis Gods ontbloot volk in de worsteling die naderende is, ooit kunnen stand houden?

Of ook, waar dan nog kennis is, wat blijft die kennis daar niet veelszins bloot verstandelijk, alsof ooit een van buiten leeren van de handgrepen in de plaats kon treden van die degelijke oefening, die alleen ons het zwaard des Woords leert hanteren.

En daarom wake men toch op. Wake op eer het te laat is, en de erfvijand de erve des Heeren door onze schuld overrompelt.

Laat het volk des Heeren desnoods slinken in aantal, geen nood, ook met de Gideonsbende is meer dan eens de overwinning bevochten; mis het dan ook een Gideonsbende zij, die uit mannen en vrouwen bestaat, rijk in kennis, geoefend in alle practijk der godzaligheid, die de kracht der geboden kennen, en in zelfverloochening de kracht der toekomstende eeuw hebben gemaakt.

Maar dat men zich haaste.

De bange aanval is naderende.

En wees onzer, zoo men in de ure van den strijd den strijd nog leeren moet.

KUYPER.

Amsterdam, 1 Sept. 1893.

L. S.

Na het tweede deel van *E. Voto Dordraceno* is rondgezonden, en het derde deel ter perse gaat, wordt hiermede aan de abonneuten op *de Heraut* nogmaals de gelegenheid aangeboden, om voor een premie-exemplaar van dit werk tegen de helft van den boekhandelprijs in te teekenen. Zij, die van deze aanbieding gebruik wenschen te maken, moeten sabb. 6.— betalen, voor de twee verschenen deelen die hun dan franco worden toegezonden; terwijl zij daarna elk kwartaal f. 0,75 boven den gewonen abonnementsprijs van *de Heraut* hebben te voldoen. Deze intekening geschiedt overigens op dezelfde voorwaarden als vroeger herhaaldelijk zijn bekend gemaakt.

Het derde deel verschijnt D. V. in Juli 1894, het vierde of laatste deel in Juli 1895. De gelegenheid tot intekening is opengesteld tot 1 October a. s.

Binnenkort zal voor de twee reeds verschenen deelen een band verkrijgbaar worden gesteld.

De Administratie.

De Synode van Dordrecht.

Nu de kerken te Dordrecht in Synode saamkwamen, zullen we ons, zoolang de zittingen duren, opzettelijk onthouden van advies en critiek.

Is eenmaal de saamvergadering der kerken ten einde toe afgelopen, dan natuurlijk zal het taak zijn, om haar besluiten aan de beginselen te toetsen.

Dit is de roeping der kerkelijke pers, en door dit na te laten, onthield ze de zoo noodige leiding aan de publieke opinie.

Thans echter zijn de kerken aan het woord, en kan haar slechts worden toegebeden, dat ze zich als waarachtige kerken Christi openbaren mogen.

Van de Synode, die voor twee en een halve eeuw in datzelfde Dordrecht zitting had, getuigt de historie met steeds meer eengestemde stem, dat ze metterdaad haar superioriteit in geestelijken zin getoond heeft, door haar klaar en helder inzicht in den zin der Schrift, door haar schrandere opvatting der beginselen, door haar getrouwheid aan het historisch verleden der kerke, en door haar heilijg gematigden zin.

Nu nog gevoelt elk Gereformeerde, dat de toenmalige Synode niet zoo uitnemend had kunnen besluiten, indien ze niet de leiding ervaren had van den Heiligen Geest.

Dat gelijk getuigenis lang niet van alle Synoden kan gegeven worden, is intusschen openbaar.

Er zijn er ook geweest, waar kleingeestigheid gezegevierd en bekrompen zin getriomfeerd heeft.

Synoden, waarvan de kerken tot haar schade het overwicht ondergaan hebben, en tegen wier besluiten ze straks uit zucht naar geestelijk levensbehoud moesten reageren.

Vooruit is hier nooit iets van te zeggen. Het karakter, dat een Synode in geestelijken zin draagt, komt niet uit, eer hare beslissingen gevallen zijn.

Zij thans daarom alleen de wensch uitspreken, dat een Synode als thans zit, en die juist om het historisch besef der kerken te wekken, naar Dordrecht werd samgeroepen, eens op het historische blad der kerken moge geboekt worden als een vergadering, die, althans wat geestelijke superioriteit aangaat, niet te verre bij haar groote voorganger ten achter bleef.

Het socialisme op de Haagsche Synode.

Jonkheer Rochussen c. s. had de Haagsche Synode in *modo* gesteld, om maatregelen te nemen tegen den heer Ds. W. Bax, Synodaal leeraar te Zandam, en tegelijk propaganda-drijver voor het Socialisme.

Voor deze Synode een moeilijke geval. Ze was en bleef toch, in naam althans, nog altoos een kerkelijke Synode, wier optreden ook wel nationale en sociale vraagstukken zijdelings kan raken, maar wier hoofdwerkzaamheid toch altoos liggen moet op kerkelijk terrein.

Nu had deze Synode op kerkelijk terrein dusver altoos het *laissez faire laissez passer* toegepast, en de D leantie nu uitgezonderd, was ze nimmer tegen de predikers van eenig sie'sel te velde getrokken. De loochening van al wat aan de kerk van Christus heilig is, had ze niet slechts door haar leervrijheid geduld, maar door haar geheele houding zelfs in de hand gewerkt.

Ging het dan nu aan, om den ban toe te passen op Ds. Bax, die kerkelijk niet schuldiger stond dan Ds. Perk, die in de Synode voorzat, en die alleen sociaal zijn synodale ambtgenooten eenige schreden vooruit was?

En toch, niets doen ging ook niet.

De Haagsche Synode is thans compaignon van de conservatieve fractie in het land, door Noord-Brabant en Limburg gerugsteund; en, men weet het, voor dit Conservatisme is het Socialisme de boose démon.

Bax uitwerpen ging dus niet. Niets doen stond niet. En zoo kwam de synodale wijsheid tot het schrandere besluit, om in een motie een doodgeboren kindeke aan den heer Rochussen te bieden, en voorts zich hierarchisch te verschuilen achter het Classicaal Bestuur van Haarlem.

Over die motie geen woord. Wie hecht aan wat niets dan een doekje voor het bloeden is?

Maar hierarchisch was de Haagsche Synode sljpt in haar recht.

Zulk een hiërarchie werkt in drie trappen, en het tot handelen in eerste instantie geroepen bestuur, was niet de Synode, maar het lager bestuur *in loco*.

In zooverre is dus op deze uitvlucht niets aan te merken.

Maar denk u nu eens, dat Ds. Bax niet voor het Socialisme, maar voor de Doelantie propaganda had gedreven, en wie zou dan dom genoeg geweest zijn, om te gelooven, dat Bax er zoo ware afgekomen?

Ge kunt er vast op gaan, dat diezelfde Synode dan wel heel anders had toegepast. Ook dan zou ze het wel bij Haarlem's Classicaal Bestuur hebben gebracht, maar onverwijld zou het Provinciaal Kerkbestuur van Noord-Holland zijn aangewezen, om Haarlem tot de orde te roepen, en bijaldien het niet terstond doorzette, self te doen van des Classicaal Bestuurs was.

Bax, man niet van het Socialisme, maar van de Doelantie, ware geen Zondag meer op stoel gekomen.

Zijn bul kreeg hij nog vóór Zaterdag thuis.

En dit nu juist teekent den toestand, en werpt op wat de Haagsche Synode in zake Bax deed, eerst het juiste licht.

Liever was de Haagsche Synode de Socialisten kwijt. Althans de ergste. Maar om des beginsels wille tegen hen optreden; hen als kerk aantasten, omdat ze leerlingen drijven die tegen God en zijn gebod ingaan, dat duist ze niet en dat wil ze niet; eenvoudig wijl ze zelve reeds lang van de waarheid en het gebod Gods is afgeweken.

Zeker, de Synode is niet socialistisch, maar dit toch heeft ze met het socialisme gemeen, dat ze de *menschelijke opinie*, die de laatste vijftig jaren den toon aangaf, steeds ten richthoofte koos, en volgde.

Een ander Evangelie dan de *bovendrijvende meening* kende ze niet.

En nu uit die opinie van menschen allengs, bij wettige gevolgtrekking, het socialisme is geteeld, en Bax, man van zijn tijd, die nieuwere *menschelijke opinie* omhelst, nu mist ze zin en wilskracht, om ter wille van de oudere „menschelijke opinie“, kerkelijk de jongere „menschelijke opinie“ te veroordeelen.

Het socialisme gist immers onder het volk, en is het dan de Synodale leuze niet, dat hetgeen gist onder het volk, moet nagisten in de Synodale kerk?

Ook Haarlem zal Bax de tanden niet laten zien.

Mischien krijgt hij een platonisch vermaanbriefje thuis, dat hij gebruiken kan om op de keerzij een socialistisch betoog te improviseren.

En daar blijft het dan bij.

Te meer daar Bax niets van Domela Nieuwenhuis heeft; en een uiterst innemende en sympathetische persoonlijkheid is. Een man met een warm hart, en die er zich aan erger, dat zijn kerk en haar Synode het liejde van verlangen voor eigen hoogheid zingen, en inmiddels niets merken van het sociale onweder dat opsteekt.

Zedelijk staat Bax dan ook veel sterker dan de heeren in Den Haag.

Zij maken parade voor niets dan Synodale staketsel, terwijl hij het voor een levensvraagstuk van den dag opneemt.

Neen, wilt ge dit overstatig Synodale lichaam warm maken, kom dan niet met een socialist bij deze heeren aandragen, maar pak dan een der Gereformeerden bij den kop, die onder Synodalen dekmantel, nog altoos propaganda voor onze Calvinistische Belijdenis drijven.

Ontmasker voor het front der Synode zulk een krypto-calvinist. Toon aan, hoe het drijven van zulk een man, vroeg of laat, toch weer op een actie als in 1834 en 1886 uitloopt. En eisch dat zulke kerkverwoestende haandavers der Belijdenis onschadelijk worden gemaakt.

Dan zult ge de heeren *con amore* in uw gevel krijgen.

Dan prikelt ge het Syno lale *ik*; dan kietelt gij de hiërarchische hoogheid; en dan doet de oude wrok tegen de „nachtschool“ en „de fijner“, bij heel de Synode, van Perk tot Bronsveld, nog steeds zijn onverbeterlijke werking.

Maar verg niet van deze oude matrone, dat ze nog eens invloed zal gaan uitoefenen op den volksgeest.

Ofsen eens invloed, zoo ge geestelijk bloedam, geen enkele *beginnel* meer overhoudt, geen enkele *overtuiging* meer de

uwe kunt noemen, en artikel voor artikel heel uw Belijdenis te gelde hebt gemaakt.

In zooverre heeft Jonkheer Rochussen dan ook terecht bij zijn klacht gevoegd, dat hij heusch niet sprak, als verwachtte hij redres van zoo willoos en machteloos college.

Rochussen is een kundig staatsman, die schijn van wezen weet te onderscheiden, en het even goed als wij, inziet, dat er weinig dan en zoo *wezenloos* zijn als deze Haagsche Synodale *schijn*.

Heel begrijpelijk, is de Synode over dat zeggen dan ook heel boos geweest.

Eigenlijk veel booser op Rochussen over dat „*krasse*“ woord, dan op Bax om zijn vrij tam socialisme.

Ingegeven.

In de stille zomerdagen is uit Reitzum een vlugschrift de kerken ingegaan, dat opzien baarde en een zeer ernstige vraag rijzen deed.

Men las toch op bladz. 7 van dit vlugschrift deze verklaring van Ds. Ploos van Amstel: „Nog wil ik hierbij voegen, dat wat ik schrijf, mij kennelijk van den Heere werd ingegeven.“

Dit nu is zelfbedrog of waarheid.

Is het waarheid, dan is de zaak uit; dan mag de Synode van Dordt, noch eenige Synode, die na haar komt, ooit meer een eigen beslissing in de zaak der wetenschap nemen. God de Heere zelf heeft dan gesproken door zijn knecht Ploos van Reitzum; door die goddelijke uitspraak heeft: dan elke kerk en een iegelijk onzer zich, met de hand op den mond, te onderwerpen; en het resultaat zou dan zijn, dat we in dit vlugschrift van Ds. Ploos van Amstel een aanvulling van onzen Bijbel hadden ontvangen. Wat in de Schrift staat *ingegeven*, en wat broeder Ploos hier schreef *ingegeven*. Beide saam voor elk kind des Heeren dus het *Woord van God*.

Heelt nu broeder Ploos het zóó bedoeld?

We misten het voorrecht hem te spreken, maar algaande op zijn persoon en karakter, gelijk we hem in zijn nederigen zin kennen, dorsten we wel stellig verkeren: Neen, zóó meent, zóó bedoelt broeder Ploos het niet. Bovendien sagen we later uit de over dit punt gevoerde polemiek, hoe zijn eigen verklaring dit vermoeden ten volle bevestigt.

Goed, maar schrijf het dan ook niet, en laat het dan vooral niet zwart op wit drukken.

Ge zijt toch Theoloog; hoe kan dan zulk een woord u ontvallen.

Immers over de „ingevening“ loopen nog altoos drie meeningen, de Roomsche, de Doopersche en de Gereformeerde.

De Roomsche voorstelling is, dat de ingevening niet met het apostolaat eindigde, maar doorloopt in de geïnstitueerde Kerk, die zich uitsprekt in den Bischof van Rome, waar deze onfeilbaar, krachtens ingevening, *ex cathedra* getuigt.

De Doopersche voorstelling leert even als Rome, dat de ingevening niet met het apostolaat eindigde, maar doorloopt; slechts met dit onderscheid, dat, terwijl Rome deze doorlopende ingevening alleen aan de Kerk toeschrijft, zich uitende door den onfeilbaren Paus, de Doopersche richting deze ingevening laat doorloopen in dezen en genen geloovige; nu eens in iemand in het noorden, dan in iemand uit het zuiden van Europa, gelijk het in de dwepende secten van Jan van Leiden, David Joriszon en anderen, voorgewend is.

De Gereformeerde belijdenis daarentegen ontkent al zulk doorloopen van de ingevening; leert dat de ingevening met het apostolaat geëindigd is; en dat er thans wel *verlichting* en *leiding* van den Heiligen Geest is, maar *ingevening* niet.

Te zeggen: „Wat ik schrijf is mij kennelijk van den Heere ingegeven“, stond vrij aan Jesaja en Johannes, aan Malachi en Paulus, maar aan Ds. Ploos van Amstel, of aan wien ook, die na het apostolaat gekomen is, niet.

En zegt nu Ds. Ploos van Amstel: Gij verstaat mij mis; ik wilde alleen zeggen, dat ik mij bewust was, bij mijn schrijven en onder mijn schrijven in de gemeenschap des Heiligen Geestes te verkeren, — dan nemen we dit voetstoots aan, maar hieruit volgt dan ook, dat hij zich zóó had moeten uitdrukken, en dat hij zich niet *mocht* uitdrukken, gelijk hij deed.

Immers het beslissend verschil tusschen „kennelijke ingevening“ en de gewone *leiding* van den Heiligen Geest is, dat de „ingevening“ onfeilbare waarheid verschaffte, en dat de leiding des Heiligen Geestes bij niemand onfeilbaarheid teweegbrengt.

Had er werkelijk bij broeder Ploos van Amstel onder het schrijven van dit vlugschrift „kennelijke ingevening“ plaatsgegrepen, dan moest hij, in den naam des Heeren, kortweg, onderwerping en gehoorzaamheid aan zijn uitspraken eischen.

Hij wist het dan, en hij alleen; en een iegelijk, die in gevoelen van hem verschild, ging niet tegen hem, maar tegen God den Heere in.

Metterdaad hebben we hier dus te doen met een uitdrukking, een verklaring, een betuiging, die geheel tegen de bedoeling van den geachten schrijver, van de Gereformeerde op de Doopersche lijn overging, en deswege, nu het gedrukte boekje ook in den kring onzer lezers bekend werd, ook in ons blad niet zonder tegenspraak mocht blijven.

We staan hier voor soortgelijk geval, als voor korte jaren met Ds. Van Ling. Deze paste op zich zelve het zeggen van Paulus toe: „Geroepen niet door menschen noch door een mensch, maar door Jezus Christus“. Ook toen stonden we dus voor een poging, om de extra ordinaire werking van den Heiligen Geest, die bij het apos-

tolaat metterdaad ven toe te passen tijd. Ook toen r beginselen van denis, en daarom destijds zulk een

Maar om des ook nu niet zw stel was ons stee deren, en wies helden. Maar jui dat ons in hem geduid, dat op ook zonder onz stelling in druk tegen onze belij

Schrijver deze zijn *Tabernacle* is nog niet van Gods hoort men uitlatingen, die bij de Schrift vo Word allengs o

Zoo nu kon voortreffelijke m hij Baptist was, opgevoed. En n kring van Spurg die losheid van i het geloof in de

Over den lah Ploos van Amst geven“, ter nede niet uit. Gelijk kerk als orgaan vatten, is kerk wonde toebreng lange jaren.

Doch daarove wij het op de S We bepalen o lijk reeds terug z. I. hem te beu In die uitlating zijn vlugschrift.

Een fout, daa niets zoo zeer: stelling geschikt gemoeds en de ligen Geest aan baar te beurt i discrediat te bre

Natuurlijk is gedaan aan het dat Ds. Ploos v ten beste geeft, geeft in zoo be aangrijpende taal

Ja, zooreer is opstel weer de o b. 34 de gevaar blijkbaar reeds g inouden, nede vloede: „En I schrift, onder v geschreven.“

Medi

Gelijk men w sche zijde te F Vrije Universit Roomsche belij

Dese stichting gezet, ook al be faculteiten.

Met name va is veel werk ge zijn er aan we moderne talen b ders opgericht e naam een goede

Thans echter gaan, en ook ee een plan waarv lijk niet onverv Geldelijk tob